

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 1

9 січня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 1 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

Політичний 2013-й: підсумки і прогнози **3**

Горовая С.

«Озимые» перспективы Украины в 2014 г. **20**

Законодавча влада 24

Виконавча влада 32

Політика 38

Економіка 48

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій..... **53**

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Різдвяне привітання Президента України

Шановні співвітчизники!

Щиро вітаю вас із великим святом – Різдвом Христовим!

У цей день світові явився Спаситель та заповів усім нам братолюбство та злагоду.

Сьогодні наша велика родина – Український народ – просить Бога, аби він укріпив нас у вірі та єдності для побудови щасливої та заможної країни.

У минулому році ми святкували 1025-ліття Хрещення Русі. Прийняття християнства сприяло духовному розвитку Українського народу. Воно стало фундаментом становлення нашої єдності та державності.

У світлий день Різдва Христового я закликаю усіх нас разом долати протиріччя і шукати шлях до миру та любові. Так, як нам заповідав це Спаситель.

Нехай віра у Бога та власні сили укріпить нас.

Зичу кожній українській родині щастя, радості та добробуту. І прошу у Всевишнього благословення для України.

Христос народився! Славимо Його!

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/news/29919.html>). – 2014. – 6.01).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Політичний 2013-й: підсумки і прогнози

У політичному плані 2013 р. став досить яскравим і багатим на події, більшість із яких, проте, здаються нині доволі тьмяними на тлі Євромайдану – масштабної акції протесту, що завершила минулий та триває вже в новому році в центрі

Києва. Але, якщо говорити про політичний рік у цілому, то його визначив не лише Євромайдан. Найбільш помітними чинниками, які вплинули на політичне життя країни протягом року, стали новий склад парламенту й уряду, підготовка до підписання Угоди про асоціацію з ЄС і намагання налагодити плідну роботу у Верховній Раді задля прийняття «євроінтеграційних законів», загострення відносин з Російською Федерацією, призупинення процесу євроінтеграції та ін.

Майже весь рік, аж до початку листопада, минав під дедалі наростаючим градусом євроінтеграції. Президент України В. Янукович неодноразово заявляв, що шлях України в ЄС невідворотний. Він переконував, що Україна виконає всі вимоги Європи, бо головною метою країни залишається інтеграція у Євросоюз.

Угода про асоціацію з ЄС, яка мала бути підписана 29 листопада, була кінцевим етапом програми «Східне партнерство», розпочатої ще 2009 р. За великим рахунком, це був технічний документ, поєднаний з декларацією про майбутні взаємини, хоча й пов'язаний з достатнім обсягом економічних зобов'язань. Проте вже до середини 2013 р. курс на підписання угоди здався цілком виразним. Верховна Рада почала досить активно голосувати за законопроекти, прийняття яких було серед умов ЄС для підписання Угоди про асоціацію. Серед основних проектів були закони про прокуратуру, виконання судових рішень, зміни до виборчого законодавства, збільшення повноважень Рахункової палати, зміни до Кримінально-виконавчого кодексу, закон про посилення незалежності судів, про мирні зібрання. Серед них вагоме місце займала також вимога дозволити Ю. Тимошенко лікуватися за кордоном. Саме закон про лікування Ю. Тимошенко, а також про прокуратуру стали каменем спотикання для народних депутатів. Жодні переговори та робочі групи, які мали знайти компроміс для прийняття цих законів, не дали бажаного результату.

Тим часом курс на Європу загострив суперечності всередині правлячого прошарку України, які існували й раніше, але в той момент стали особливо окресленими в контексті економічних проблем, спричинених закриттям російських

ринків збуту для продукції українських заводів, проблем на українсько-російському митному кордоні та інформаційної кампанії, розпочатої Росією. З боку північного сусіда постійно лунали перестороги щодо майбутнього України в разі підписання угоди з ЄС, зокрема Президент Росії В. Путін обіцяв перекривати дорогу українським товарам.

Російські федеральні канали, особливо скандально відомий в Україні телеведучий Д. Кисельов, розповідали «про диких та бідних українців, які животіють у країні та самі не знають, що творять». Його передачі рясніли перекрученою інформацією та незрозумілими «фактами» про Україну, у яких українців порівнювали з африканцями, передбачали швидкий економічний колапс та розруху.

Незважаючи на доволі тривале ігнорування російської пропаганди українською владою, суперечності щодо політико-економічного курсу країни зростали, переносячись на суспільство в цілому і політизуючи українських громадян. Свій внесок робила в кризу нашої економіко-політичної ідентичності і Європа, яка жорстко наполягала на звільненні Ю. Тимошенко і не бажала брати на себе фінансову підтримку проблемної української економіки, що перебуває на межі колапсу, прискореного діями Росії.

Торговельна війна виявила критичну залежність української економіки від російських ринків збуту та оголила головну проблему пострадянської економіки на території нашої країни. Економіка такого типу може нормально функціонувати лише в поєднанні із собі подібними, оскільки є залишковою і частково недієздатною моделлю радянської системи «виробничих ланцюжків», закладка яких почалася ще за Сталіна – і почалася саме з метою не допустити будь-коли створення самодостатніх економічних моделей у союзних республіках. Результатом стало форсоване згортання єврокурсу і відмова від підписання Угоди про асоціацію з ЄС та створення зони вільної торгівлі з Євросоюзом.

Кабінет Міністрів України 21 листопада повідомив, що Україна призупинила свій курс на євроінтеграцію. Ця заява стала шоком для українців та європейців. Незважаючи на всі

попередні обіцянки й переконання, що 28–29 листопада у Вільнюсі підпишуть угоду з ЄС, українська влада раптом розвернулася та заявила, що Європа стала невігідною Україні.

Рішення Кабміну викликало обурення значної частини українців. У цей же день вони вийшли на майдан Незалежності в Києві та почали мітинг, який переріс у всеукраїнську акцію протесту – Євромайдан.

На початку мітингу головними вимогами учасників Майдану було підписання Угоди про асоціацію України з ЄС на саміті у Вільнюсі. Але 28–29 листопада стало зрозуміло, що у Вільнюсі нічого не підпишуть. Українська влада відмовилася виконувати вимоги Європи та вимагала близько 160 млрд дол. відшкодування.

Перший Євромайдан був відносно нечисленним. Велика кількість його прихильників – студенти, які прагнули кращого майбутнього.

Близько п'ятої ранку 30 листопада, коли на майдані Незалежності залишилося мало мітингувальників, а доля угоди з ЄС уже вирішилася, українські силовики отримали команду розігнати Майдан. Дії «беркутівців» вразили Україну. Відео побоїща, яке влаштували силовики, не могло залишити байдужим жодного українця. Бійці спецпідрозділу били всіх: жінок, дітей та журналістів. Офіційне виправдання побоїща: потрібно було встановити новорічну ялинку.

У суботу 30 листопада на Михайлівській площі почали збиратися тисячі людей. На 1 грудня оголосили початок всеукраїнського віче, яке мало продемонструвати позицію українців та вивести на вулицю сотні тисяч людей.

1 грудня біля пам'ятника Т. Шевченкові в Києві почали збиратися мітингувальники. За різними підрахунками на акцію протесту вийшли від 200 до 500 тис. людей. Вони вимагали приєднання України до ЄС, звільнення уряду та зміни влади.

Від пам'ятника Т. Шевченкові українці пішли на майдан Незалежності. Там вони розібрали та переробили ялинку, а потім розпочали мирний мітинг, який триває й досі.

На інших локаціях мітинг був не надто мирним. Зокрема на Банковій, біля Адміністрації Президента, почалися справжні

воєнні дії. Невідомі, у яких пізніше помітили ознаки провокаторів з Росії, штурмували стіни «Беркуту», привезли навіть трактор, який у результаті став імпровізованою трибуною. Там лунали вибухи, лилася кров, але, що показово, жоден опозиційний політик (крім П. Порошенка) не спробував зупинити гарячі голови, щоб уникнути крові.

У результаті «беркутівцям» дали команду відбиватися від нападників і за лічені хвилини штурм, який тривав кілька годин, припинився. Цікаво, що «штурмовики» майже не постраждали. А от мирним демонстрантам та журналістам, які його спостерігали, добряче дісталось. У цей же день почалися перші розмови про можливість запровадження надзвичайного стану в Україні, про зведення військ та про можливі розгони Майдану.

Український протест підтримала чи не вся Європа, натомість у Росії ЗМІ продовжували активно перекручувати інформацію про Майдан та подавали неправдиві дані. Тим часом почали поширюватися чутки, що Україна готова підписати угоду з Митним союзом. Це стало причиною скликання на Євромайдані нового віче – Маршу мільйона.

Після цих подій почалися спроби переговорів, однак зустрічі опозиції з владою за круглим столом не увінчалися успіхом. Ініціативу першого Президента Л. Кравчука на словах підтримав В. Янукович, проте відвідав лише одне зібрання з трьох, так само, як і лідери опозиції.

17 грудня зненацька назустріч Україні пішла Росія. Під час візиту до Москви Президент України В. Янукович підписав з Росією низку угод, найбільш вагомими з яких стали зниження ціни на газ для України до 268,5 дол. і російський кредит 15 млрд дол. на три роки під 5 % річних (Росія розмістить в цінних паперах українського уряду частину своїх резервів з ФНБ обсягом 15 млрд дол.).

Судячи з оприлюднених експертами умов нових газових домовленостей, Україна поки не втратила жодного зі своїх стратегічних енергетичних активів. Але, як стверджують експерти, розрахунок Москви полягає в тому, що знижку встановлюють щоквартально, і якщо керівництво України

перестане слухатися і виконувати побажання Кремля – знову отримає дорогий газ. Не виключено також існування непублічних домовленостей між президентами України та Росії, які передбачають певні поступки з боку України, наприклад встановлення російського контролю над українською газотранспортною системою або виведення її з-під дії європейського законодавства. Лунають також припущення, що Україна в обмін на дешевий газ і кредит могла пообіцяти відмову від асоціації з ЄС та вступ у Митний союз. На думку політологів, українці зможуть дізнатися умови Росії напередодні або вже після президентських виборів в Україні.

Наразі ж поширеною серед вітчизняних та зарубіжних експертів є думка про те, що московські угоди фактично призупиняють диверсифікацію джерел палива для українських підприємств, тим самим загальмовуючи їх модернізацію та поповнюючи перелік способів тиску Кремля на Україну.

У контексті останніх зовнішньополітичних кроків української влади визначити сьогоднішній інтеграційний вектор України складно. З одного боку, євроінтеграція залишається пріоритетом у вітчизняному законодавстві та декларується керівництвом держави як незмінна мета. Про «відкриті двері» для України продовжують заявляти і в ЄС. З іншого, останні домовленості з РФ, хоча й не передбачають вступу до Митного союзу, не виключають імовірності чергового геополітичного розвороту Києва.

Після домовленостей з Росією Євромайдан знову зібрав сотні тисяч людей. Опозиціонери зі сцени заявили про створення Всеукраїнського об'єднання «Майдан» та закликали людей продовжувати боротьбу з владою. Євромайдан досі триває. Суд дозволив його «існування» на центральній площі країни до 31 січня. Станом на сьогодні зрозуміло, що виконання умов, висунутих лідерами опозиції у перші дні протесту, – зокрема відставка уряду та проведення дострокових президентських та парламентських виборів – не відбудеться. Сценарій силового розгону Євромайдану наразі теж видається малоймовірним. Питання про майбутнє протесту залишається відкритим.

Утім, уже сьогодні можна говорити про принаймні один позитивний результат українських протестних акцій. За кілька останніх місяців і тижнів суспільство змогло побачити і оцінити ресурси, методи, цілі і мотиви практично всіх основних політичних гравців, які мають стосунок до України, – як внутрішніх, так і зовнішніх. Окреслилося також політичне позиціонування і соціальне обличчя як провладних, так і антивладних сил.

Негативного іміджу в очах українських громадян набули підрозділи спецназу «Беркут» і міліція загалом. Приводом для цього стала їх роль у розгоні Євромайдану 30 листопада і події 1 грудня на вулиці Банковій. Оскільки міністр внутрішніх справ не пішов у відставку, нікого з «беркутівців», які били людей 30 листопада і 1 грудня, не було покарано, серед експертів лунають думки про фактичне зміцнення в Україні поліцейської держави за підсумками року та укріплення цієї тенденції в найближчі роки.

2013 р. запам'ятається і загостренням уваги до діяльності працівників органів внутрішніх справ у регіонах. Гучна справа про згвалтування, що прогриміла влітку в селищі Врадіївка Миколаївської області, стала причиною небаченої досі реакції населення, яке штурмувало райвідділ міліції і яке фактично змусило заарештувати винних у беззаконні міліціонерів, що декілька років тримали містечко в страху. Кричуща правда про жорстокість, що стала повсякденністю для української міліції, причому не лише в маленьких містечках і селах, а повсюдно в країні, сколихнула увагу і до інших подібних випадків і змусила пригадати численні злочини, скоєні міліційними працівниками в попередні роки. Щоправда, т. з. «Врадіївська хода», що відбулася дещо пізніше, виявилась багато в чому політизованим дійством, яке мало незначний стосунок до інтересів жителів Врадіївки, утім, вона не дала справі затихнути. У результаті працівників міліції, винних у врадіївському беззаконні, було засуджено.

У 2013-му Україна стала найгіршим місцем у Європі для роботи журналістів. Такі висновки у своєму щорічному огляді

зробила міжнародна правозахисна організація «Репортери без кордонів». За час протестних акцій під час виконання професійних обов'язків постраждали майже три сотні журналістів. Усі рекорди побила ніч п'ятниці 30 листопада та день 1 грудня. Тоді постраждали півсотні журналістів не лише з українських, а й іноземних ЗМІ. Вони стверджували: інформація про те, що вони представляють ЗМІ, силовиків не тільки не бентежила, а навпаки – розпалювала їхній азарт.

Список журналістських побиттів увінчав напад на активістку Т. Чернопол. У своїй діяльності журналістка критикувала владу, а також брала участь у штурмі Київради.

У минулому році українці почали частіше та масовіше виходити на вулицю з політичними вимогами. Найпомітнішою стала акція опозиції «Вставай, Україно!» (березень – травень), у рамках яких відбулися марші в ряді обласних центрів України. Скептики критикували «Вставай, Україно!» за слабке смислове наповнення акції. Своєрідною відповіддю на мітинги опозиції стала серія «антифашистських» акцій, котрі провела в українських містах Партія регіонів.

Організатори акцій постійно заявляли про перешкоди, що чинилися учасникам акцій, а в Харкові залучення до блокування протестної ходи десятків одиниць комунального транспорту стало чи не вагомішим інформприводом, ніж сама акція.

Проте більшість акцій опозиції аж до Євромайдану не були успішними або резонансними. Винятком стали події 18 травня в Києві, коли під час Дня Європи сталося перше масштабне зіткнення опозиції з проплаченими спортсменами, наслідком якого стало побиття журналістів О. Сніцарчук та В. Содея. Саме з цього дня в Україні поширився термін «тітушки» – похідне від прізвища В. Тітушка, який відзначився в побитті двох журналістів.

Невдовзі акція «Вставай, Україно!» пішла на літню перерву, з котрої так і не повернулася. Утім, сам факт об'єднання і доволі координованої співпраці трьох опозиційних парламентських партій можна вважати прогресивним явищем, так само як і об'єднання «Фронту змін» і «Батьківщини», що відбулось у червні.

Однією з важливих подій в опозиційному таборі стало помилування Ю. Луценка. 7 квітня Президент України В. Янукович підписав відповідний указ, який дав свободу экс-міністру. Крім українців, жвавий інтерес до долі Ю. Луценка проявляли у Європі, будучи переконаними, що його засудження, як і Ю. Тимошенко, справа вибіркового правосуддя, а тому їх потрібно відпустити. Помилування Ю. Луценка стало знаковим у контексті підготовки України до підписання угоди про асоціацію з ЄС, що мала відбутися в листопаді 2013 р.

Після звільнення Ю. Луценко фактично відразу почав вести активне громадське життя. Разом зі своїми соратниками часів помаранчевої революції оголосив про створення громадського руху «Третя українська республіка», однією з цілей котрого було названо «євроінтеграцію за будь-яку ціну». Після початку Євромайдану він став одним з лідерів та координаторів протесту.

Натомість Ю. Тимошенко, попри те, що переговори щодо її звільнення тривали протягом усього року, досі залишається в харківській лікарні «Укрзалізниці».

У квітні 2013 р. Європейський суд з прав людини оприлюднив своє рішення, згідно з яким утримання Ю. Тимошенко під вартою як запобіжний захід було названо свавільним. Утім, всупереч сподіванням соратників Ю. Тимошенко, це рішення не привело до її звільнення з-за ґрат, і тепер вони чекають на друге рішення ЄСПЛ у справі экс-глави уряду, котре має з'явитися протягом 2014 р.

Ще одна надія на звільнення колишнього прем'єра була пов'язана з роботою в Україні місії Кокса – Квасневського. Однак влада не пристала на жоден із запропонованих ними способів вирішення «проблеми Тимошенко». Після того як Київ відклав підписання Угоди про асоціацію з ЄС, питання звільнення экс-прем'єра в найкоротші терміни було, по суті, знято з порядку денного.

Водночас протягом 2013-го проти Ю. Тимошенко порушили ще кілька кримінальних справ. У січні їй офіційно вручили повідомлення про підозру в причетності до вбивства Є. Щербаня. А на початку листопада ЗМІ оприлюднили

інформацію про те, що українське міністерство доходів і зборів розпочало в США та Швейцарії судовий процес у справі про розкрадання 200 млн дол., і Тимошенко – серед її фігурантів.

Серед оглядачів висловлюються думки про те, що звільнення Ю. Тимошенко може стати останнім козирем, можливістю контрнаступу для Президента, адже її повернення на волю відразу б поламало всі плани опозиціонерів. Це посягло б паніку серед опозиційних лідерів, і рейтинг В. Януковича для певної частини виборців збільшився би.

Роль опозиції у парламентському житті в першій половині року запам'яталася довготривалою блокадою Верховної Ради, ціною якої опозиціонери зуміли внести до парламентського регламенту положення, яке забезпечує персональне голосування депутатів. Окремі порушення цього правила журналісти досі фіксують, однак такої масовості, як колись, коли окремі парламентарі навіть хвалилися кількістю колег, за яких вони встигають проголосувати за 10 секунд, явище «кнопкодавства» вже немає.

З іншого боку, спостерігачі відзначали одразу кілька тризовних тенденцій у роботі Верховної Ради. Ідеться, зокрема, про позбавлення депутатів їхніх мандатів не через голосування більшості парламентарів у сесійній залі, а за рішенням судів. 8 лютого Вищий адміністративний суд України за позовом Ю. Кармазіна визнав недостовірними результати виборів народних депутатів в одномандатних округах №11 (Вінниця) та №71 (Закарпатська обл.), де були обрані відповідно О. Домбровський та П. Балоба. ВАСУ скасував постанови ЦВК у частині реєстрації вказаних народних депутатів і визнав відсутність у них статусу і повноважень народних депутатів України.

6 березня Вищий адміністративний суд достроково припинив повноваження депутата парламенту від фракції «Батьківщина», захисника экс-прем'єра Ю. Тимошенко С. Власенка. З позовом до суду звернувся Голова Верховної Ради В. Рибак, оскільки С. Власенко одночасно з повноваженнями народного депутата займався адвокатською

діяльністю. Напередодні ВАСУ позбавив мандата «регіонала» А. Веревського, який поєднував роботу в парламенті з підприємницькою діяльністю.

Чимало питань викликало і квітнєве «виїзне» засідання парламенту, на котре не допустили опозиціонерів, і список учасників котрого досі не оприлюднили. Опозиція проводила паралелі з путчем серпня 1991-го, а Президент, підписавши законопроекти, ухвалені на ньому, таким чином визнав його легітимним.

У цілому впродовж року загострились усі проблеми опозиціонерів, починаючи з появи в їхніх рядах «тушок»-перебіжчиків і закінчуючи нездатністю мобілізувати людей на масові акції, тільки якщо вони самі того не захочуть (що показав Євромайдан). Опозицією фактично було провалено і призначення виборів мера Києва, і навіть перевибори в п'яти скандальних округах, які відбулися в розпал Євромайдану. Опозиція висунула кандидатами п'ятох своїх представників, у яких, за її словами, минулоріч перемогу було «вкрадено». За лічені дні до дня голосування у Обухівському окрузі на Київщині рішенням суду з виборів було знято В. Романюка з «Батьківщини». З чотирьох опозиційних кандидатів, що залишилися, перемогти вдалося лише одному: Л. Даценку з тієї ж партії, котрий балотувався у Каневі. У інших округах виграли самовисуванці, яких спостерігачі підозрюють у симпатіях до провладного політичного табору. Двоє з них – члени Партії регіонів.

Опозиціонери стверджують, що причини їхньої поразки – у підкупі виборців та членів комісій, а також інших виборчих фальсифікаціях. Вони називають грудневі довибори репетицією президентської кампанії-2015. Натомість провладні політики заявили, що результати голосування демонструють втому виборців від радикалізму опозиції.

Пасивно, як видається багатьом, була й роль опозиційної трійки лідерів під час Євромайдану. Можна сказати, що авторитет усіх трьох опозиційних політиків – А. Яценюка, В. Кличка і О. Тягнибока – окремо, як і опозиції в цілому, за підсумками року, значно впав, що полегшує переобрання

чинного Президента 2015 р. З іншого боку, відсутність на даний момент інших лідерів робить опозиційне тріо неминучим учасником передвиборчого політичного процесу.

Першим з опозиційних лідерів про свій намір брати участь у президентських перегонах 2015 р. повідомив В. Кличко. 16 грудня він заявив, що призупиняє свої боксерські виступи через необхідність зосередитися на політичній кар'єрі в Україні. Політик також заявив про наміри балотуватися в Президенти одразу після того, як парламент ухвалив поправки до Податкового кодексу, котрі теоретично можуть стати перепорою для його участі у виборах. Проти колишнього боксера може зіграти його дозвіл на проживання в Німеччині – згідно з оновленим Податковим кодексом, особа, яка має подібний документ, вважається такою, що «не проживає в Україні». А проживання в Україні протягом останніх 10 років є обов'язковою умовою для реєстрації кандидатом у Президенти.

Сам В. Кличко стверджує, що жодних підстав знімати його з виборів немає, однак чи є у нього план на випадок, якщо це таки станеться, наразі невідомо.

Утім, виборчі проблеми в Україні перебувають не лише у площині президентських виборів. Станом на кінець 2013 р. чверть українських обласних центрів не мали законно обраних мерів. У шести містах – Києві, Миколаєві, Одесі, Херсоні, Черкасах та Чернівцях – обов'язки мерів виконують секретарі міських рад, причому у всіх випадках налаштовані лояльно щодо чинної влади.

Попри те, що у кожному з цих міст мерів немає з різних причин, парламент не квапиться призначати дострокові вибори навіть там, де міського голови немає роками. Найгостріша ситуація виникла у Києві: опозиція заявляє, що на початку червня 2013 р. легітимність втратила тутешня міська рада та пікетує кожну її сесію. Влада стверджує, що Київська вправі засідати аж до нових виборів, які мають відбутися восени 2015 р. Експерти не виключають, що тоді ж можуть відбутися наступні вибори і в решті «безголових» міст.

Президент і Прем'єр у кінці року не проводили щорічних прес-конференцій. Вони обмежилися підбиттям підсумків у

новорічних зверненнях до українського народу. Президент України В. Янукович, зокрема, відзначив, що «за великим рахунком, 2013 став для нас роком прогресу. Через майдани і національні круглі столи, політичні суперечки та відвертий діалог ми йдемо шляхом взаєморозуміння та національної консолідації». Прем'єр-міністр М. Азаров наголосив, що «поточний рік завершується історичними домовленостями президентів України та Росії. Відновлення повноцінних партнерських відносин із РФ запобігло найгіршому сценарію для економіки нашої країни».

Підбити підсумки 2013 р. В. Янукович пообіцяв на початку нового року. «Підсумкова конференція буде, скоріш за все, у січні по 2013 року. І я вже там у всіх подробицях розкрию, як ми прожили 2013 рік. Він був дуже непростий, більш складний, ніж попередній, 2012 рік. Але ми його пройшли, слава Богу, абсолютно нормально. Ми не зменшили заробітні плати, пенсії, соціальні стандарти. Ми збільшили», – зазначив В. Янукович.

За результатами опитування серед населення України, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» та соціологічною службою Центру ім. Разумкова з 20 по 24 грудня 2013 р., В. Януковича названо політиком 2013 р. «Політиком 2013 р. найбільша кількість громадян назвала В. Януковича – 23,4 %, на другому місці опинився В. Кличко – 15,8 %, на третьому – П. Порошенко – 6,2. А. Яценюк має 6 %, а Ю. Тимошенко – 5,7 %», – повідомив директор соціологічної служби Центру ім. Разумкова А. Биченко.

Водночас соціолог зазначив, що це ж опитування визначало й політиків, які розчарували людей. «Розчаруванням року Президента назвали 35 % громадян, на другому місці – А. Яценюк – 10,4 %, В. Кличко – 10,2 %, М. Азаров – 9,4 %, О. Тягнибок – 5,5 %», – розповів соціолог.

Головною політичною подією 2013 р. опитані назвали масові акції на майдані Незалежності (75 %).

Результати соціологічного дослідження також засвідчують, що більшість населення України підтримує вступ до Європейського Союзу. «Якби зараз в Україні відбувся референдум щодо вступу до Європейського Союзу, то більшість

проголосувала б за вступ – 48 %, проти – 36 %, 7 % не визначилися і 9 % не брали б участі у референдумі», – повідомила директор Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» І. Бекешкіна.

Водночас, згідно з опитуванням, у разі проведення референдуму щодо вступу до Митного союзу, більшість населення не підтримала б цей вступ: 45 % проти, 35 % – за. Такий результат соціологічного дослідження за останні роки отримано вперше, зауважила директор Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва».

Щодо так званих московських угод, то, згідно з опитуванням, 47 % населення підтримують їх підписання. Більше того – підписання цих документів підвищило рейтинг діючого президента на 6 %.

Водночас опитування «2013 р. в оцінках експертів», яке проводилося Фондом Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва 19–25 грудня серед 45 фахівців політиком року визначило лідера партії УДАР В. Кличка. Друге місце зайняв нардеп П. Порошенко, у той час як за підсумками 2012 р. цю позицію зайняв лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок.

Найменш успішними політиками поточного року були визнані Президент України В. Янукович і Прем'єр-міністр М. Азаров. Торік це була Н. Королевська.

Найбільш значущо позитивною подією 2013 р. більшість експертів визнали Євромайдан, як консолідаційний для українського суспільства фактор, прояв здатності суспільства до самоорганізації та протесту. На другому місці успіхів – тимчасове об'єднання влади й опозиції навколо євроінтеграційних процесів прийняття низки законів, необхідних для підписання УА.

Відмова від підписання Угоди про асоціацію з ЄС, що стала причиною виникнення протестів, була названа найбільш негативною подією. На другому місці рейтингу негативних подій – угоди з Росією, укладені в грудні. Утім, зазначені події мають як позитивні, так і негативні сторони, вважають деякі експерти. Водночас 10 експертів упевнені, що вагомих успіхів в українській внутрішній політиці не було. Головною поразкою на внутрішньополітичній арені у 2013 р. стала соціаль-

но-економічна криза, відсутність реформ і намірів їх проводити, вважають фахівці фонду. Серед зовнішньополітичних подій вони не виділили жодних вагомих успіхів у 2013 р.

Крім того, експерти відзначили посилення авторитаризму в Україні через спроби силового розгону Євромайдану, репресій і небажання покарати винних у розгоні протестів.

Голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко вважає, що підсумком 2013-го стало накопичення проблем і питань, на які наразі немає відповідей. «2013-й – це рік відкладених проблем, які не було вирішено й унаслідок цього відкладено на майбутнє. Якісь із цих проблем заморозили, з якихось – ситуація просто залишається невизначеною», – сказав він. Така ситуація, за словами політолога, склалася в питанні асоціації з Європейським Союзом, взаєминах з Росією та з Митним союзом, а також щодо внутрішньополітичної ситуації, зокрема Майдану. По суті, вирішення більшості проблем, які виникли або загострилися у 2013 р., залежить від результату президентських виборів, переконаний В. Фесенко.

Окремо політолог підбив підсумки роботи уряду у 2013 р. За його словами, тут дуже непроста ситуація, оскільки, з одного боку, сталося погіршення економічної ситуації, а з іншого – уряду вдалося утримати ситуацію під контролем. «Ну, а домовленості з Росією, нехай на 1,5–2 роки, але рятують соціально-економічну та фінансову ситуацію», – зауважив він.

Щодо окремих міністрів, то, за словами В. Фесенка, упродовж року певні представники КМУ були більш активні, деякі – майже непомітні. «Публічно активних міністрів упродовж року було не так уже й багато – це виявилось під час останньої кризи. Активними представниками уряду були буквально одиниці: сам прем'єр, віце-прем'єр Арбузов і, як не дивно, Королевська – хоча в неї найскладніша ділянка роботи, проте міністр соціалітики була в перших рядах», – сказав він.

Щодо міністра соціальної політики, то, за словами політолога, згідно з останнім опитуванням Інституту соціальних технологій «Соціополіс» у листопаді 2013 р., вона одна з тих членів уряду, у кого найвищі оцінки з боку суспільства.

Діяльність міністра соціальної політики Н. Королевської позитивно й нейтрально оцінили 39,4 % опитаних, міністра аграрної політики і продовольства М. Присяжнюка – 35,8 %, міністра закордонних справ Л. Кожари – 28,1 %.

Загалом же, за словами В. Фесенка, уряд перебуває в епіцентрі критики. Дуже неоднозначне ставлення до М. Азарова. Прем'єр-міністр, з одного боку, для багатьох членів ПР – друга фігура за популярністю після В. Януковича, а з іншого – для опозиції і для багатьох членів суспільства – він головний об'єкт для критики. «З точки зору такого контрасту щодо Азарова, він став другою подібною фігурою після Юлії Тимошенко. Її або любили, або ненавиділи. Микола Янович викликає такі самі суперечливі емоції», – констатував В. Фесенко.

На думку політолога, експерта Київського центру політичних досліджень і конфліктології Д. Кірюхіна, головним підсумком року, що минає, став початок президентської виборчої кампанії, яка буде визначальною і в новому політичному сезоні.

«Я думаю, головний підсумок року, що минає, політичного сезону, якщо ми говоримо в парламентському вимірі, це те, що фактично розпочалася президентська виборча кампанія, і вона визначила характер другої половини року. Події виплеснулися на вулицю. Якщо раніше парламент був головним майданчиком для заяв, яскравих акцій і т. д., то друга половина року супроводжувалася тим, що основні новинні події перенеслися на вулицю. Парламент навіть став грати меншу роль», – зазначив експерт.

У Партії регіонів кажуть, що готуються не вступати в баталії з опонентами, а, навпаки, спостерігати їх всередині опозиції на ґрунті конкуренції напередодні майбутніх виборів. Про це заявив народний депутат від Партії регіонів О. Стоян.

«Цей рік був нелегкий. Величезні протистояння в парламенті, нескінченні бійки, нескінченне з'ясування стосунків, неможливість прийняти нормальні закони, які потрібні і державі, і конкретним людям. А 2014 – це рік перед президентськими виборами. І безумовно опозиція робитиме все, щоб не

дати можливості нормально працювати уряду, не дати можливості нормально працювати президенту, парламенту і тим самим загострюватиме обстановку, щоб максимально перешкодити вирішити ті позитивні моменти, які намітилися. Я подивився, наскільки багато позитивного буде в наступному році в плані бюджету. Але чомусь опозиція не хоче підняти на 18% мінімальну зарплату, підняти пенсії, соціальні виплати. 6 млрд підуть на погашення заборгованості, будуть компенсації по заощадженнях. Але їм треба в будь-якій формі усіх розбурхувати, щоб створити собі базу для майбутніх виборів. Тому, звісно, рік буде важкий у політичному плані. У плані економічному і соціальному, я думаю, з урахуванням тих кредитів, які ми отримали від Росії, і з урахуванням того, що економіка починає вирівнюватися, великих проблем не буде», – заявив О. Стоян.

В опозиції ж кажуть про готовність до складної і згуртованої роботи. Про це заявив народний депутат від фракції «Батьківщина» М. Княжицький. «Очевидно, що наступного року ми стоятимемо перед необхідністю змінювати політичну систему країни, тому що або у нас будуть термінові вибори, або дострокові, або ми скасуємо ті зміни до Конституції, які нас повернуть до Конституції 2004 року. Очевидно, що все це має робитися через парламент і за участю парламенту, за участю депутатів. І все це досить просто. Думаю, що більшість розвалиться, з'явиться кілька фракцій зі складу більшості, і у них буде набагато менше протистоянь з опозицією, ніж зараз», – вважає він.

Д. Кірюхін прогнозує, що в майбутньому році життя парламенту буде визначатися майбутніми президентськими виборами, і виборча кампанія задасть головний тон і характер взаємодії політиків усередині парламенту. Важливі будуть два моменти: конкуренція між більшістю і опозицією і високий рівень конкуренції всередині самої опозиції, оскільки там три кандидати в Президенти. Ніхто з них поки не відмовлявся від того, що він буде балотуватися. І ці тренди будуть задавати загальну тональність парламентської боротьби. «Крім того, у новому сезоні буде кілька тем у парламенті, які будуть викликати гострі дискусії. Це питання, пов'язані з діяльністю уряду,

оскільки з новою парламентською сесією з'являється можливість знову вносити питання про недовіру уряду, і опозиція точно скористається цією можливістю. Крім цього, зараз і з боку влади, за результатами роботи Конституційної асамблеї, і з боку опозиції, за результатами виступів на Майдані, є бажання змінити основний закон. І тут є дві різні стратегії. Ми ще не бачили проект, який підготувала Конституційна асамблея, але, очевидно, що це не проект повернення до Конституції 2004 року, що істотно ослаблює позицію Президента; і є протилежна тенденція. І боротьба між ними буде однією з найбільш резонансних тем. І в цьому відношенні фактор вулиці, який зараз втрутився у політичне життя України, буде використаний опозицією для посилення своїх позицій всередині парламенту. Тому що провал відставки Азарова показав, що опозиція не може кардинально впливати на дії парламенту в плані законотворчості. У цьому відношенні, можливо, вона намагатиметься посилити свої позиції всередині парламенту, залучаючи протестну активність на вулиці. Я думаю, що саме зовнішній тиск на діяльність парламентаріїв теж буде, швидше за все, позначатися в новому політичному сезоні. Це буде такий новий політичний тренд», – прогнозує політолог.

Отже, політичний 2014-й бачиться непростим. Визначальний вплив на його події матиме початок президентської кампанії, у яку будуть втягнуті як влада, так і опозиція. Хочеться сподіватися, що новий рік стане роком стабільності, суспільної злагоди, політичних компромісів, покращення міжнародного іміджу України.

**С. Гороя, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. комунікаціям**

«Озимые» перспективы Украины в 2014 г.

Украина в 2013 г. собрала рекордный за годы независимости урожай зерновых и зернобобовых. Эксперты отмечают, что достичь высот производителям помогла погода, системная

подготовка в предыдущие годы и все более активное применение современных агротехнологий. «Рекорд... обеспечен, безусловно, стечением удачных погодных условий. Но нельзя недооценивать и внутреннюю политику, потому что, к счастью, предыдущие два года у нас не было блокирующих запретов на экспорт зерна, и это сыграло свою роль. К тому же глобальная конъюнктура давала возможность получить неплохую прибыль в предыдущие два года и вложить достаточно средств в основу этого урожая», – сказал президент Украинской аграрной конфедерации (УАК) Л. Козаченко.

Успешность же работы аграрного сектора Украины в 2014 г. будет зависеть от степени регуляторного давления на отрасль мировой ценовой конъюнктуры и конечно же погодных условий во время формирования будущего урожая. В данном контексте обращает на себя внимание заявление директора Украинского гидрометеорологического центра Н. Кульбиды о том, что длительное сохранение теплых температурных режимов на Юге Украины может повредить озимым культурам. «В целом, на большинстве территорий озимые посевы находятся в состоянии покоя. Но уже длительное время на Юге Украины средняя температура воздуха превышает 3–4 градуса тепла и это становится сигналом для возобновления ревитации... И если ожидать длительного сохранения теплой погоды на юге страны, то надо говорить об активном возобновлении ревитации, что не является полезным для озимых культур, поскольку они... ослабляют корневую систему», – сказал Н. Кульбида (<http://tribuna.com.ua/news/351625.htm>, 30.12.2013).

В свою очередь, как сообщают СМИ, министр аграрной политики и продовольствия Украины Н. Присяжнюк заявил, что в Украине состояние посевов озимых культур на площади 7,2 млн га оценивается как хорошее и удовлетворительное. При этом он отметил, что 0,6 млн га посевов озимых находятся в слабом состоянии. Глава Минагропрода также выразил надежду, что погодные условия будут способствовать улучшению их состояния (<http://www.zol.ru/z-news/showlinks.php?id=101693>, 26.12.2013).

Следует напомнить, что под урожай озимых культур и зеленый корм в 2014 г. Украина засеяла 8,8 млн га, что на 4,4 % меньше, чем под урожай предыдущего года, сообщила Государственная служба статистики. Посевные площади под озимой пшеницей и тритикале сокращены на 5,3 % – до 6,3 млн га, под рожью – на 33,9 %, до 0,2 млн га, под рапсом – на 7,6 %, до 0,95 млн га. При этом озимый ячмень посеян на 1,24 млн га, что на 13 % больше, чем в прошлом году.

Доля озимой пшеницы в структуре посевных площадей под урожай следующего года сократилась до 81,4 % против 82,6 % в прошлом году, ржи – до 2,6 с 3,8 %, а ячменя – возросла до 16 с 13,6 % (<http://minfin.com.ua/2013/12/20/850406>, 20.12.2013).

В Госстате также сообщали, что хозяйства населения в этом году засеяли озимыми 1,9 млн га, а сельскохозяйственные предприятия – 6,9 млн га.

Министерство аграрной политики и продовольствия оценивает недосев озимых на уровне 400 тыс. га и связывает его с неблагоприятными погодными условиями в начале осени, из-за которых аграрии не могли проводить посевную и уборочную кампании.

Примечательно, что касательно перспектив урожая следующего года некоторые эксперты высказывают сомнения относительно того, что Украине удастся поставить новый рекорд или хотя бы повторить нынешний, однако уверены, что показатели будут неплохими. Естественно, с обязательной ремаркой – «если не произойдет никаких природных катаклизмов» (http://kazakh-zerno.kz/index.php?option=com_content&view=article&id=87984:-2013-----&catid=16:newssngworld, 2.01.2014).

Обращает на себя внимание прогноз упоминаемого выше президента УАК Л. Козаченко, который, как пишут СМИ, заявил о том, что повторить рекордный урожай 2013 г. в новом году аграриям будет сложно из-за нехватки ресурсов. «Финансовое состояние предприятий ухудшилось, в том числе и за счет мировой ценовой конъюнктуры... Сейчас наши предприятия несут большие потери из-за коррупции. Сравним: в Европе производитель получает 85 % цены при экспорте зерна, в

Украине – 60–65 %. Кроме того, функционирует дискриминационный закон против фермеров, который предусматривает невозвращение НДС при экспорте зерна, а это 17 млрд грн», – сказал Л. Козаченко.

Директор информационной компании «ПроАгро» Н. Верницкий считает, что, несмотря на падение в этом году прибыльности производства практически всех сельхозкультур, аграрии будут расширять посевные площади. Он полагает, что в следующем году в Украине возможен очередной рост валового сбора – при условии, что погода будет благоприятствовать посевам.

Некоторые эксперты также обращают внимание на необходимость законодательно урегулировать важные для отрасли вопросы, в том числе налогообложения, сертификации зерна и зернохранилищ, отмены согласований на ввоз средств защиты растений, отмены обязательного техконтроля сельскохозяйственной техники, а также введения новых правил на рынке аренды земли и упрощения регистрации прав аренды, свободного заключения экспортных контрактов без регистрации на бирже. Соответствующие законопроекты, по словам главы Украинской аграрной ассоциации (УАА) В. Макара, уже нашли поддержку в комитетах Верховной Рады и в 2014 г. будут вынесены на рассмотрение в сессионный зал парламента. «В 2014 г. будет с чем бороться на законодательном поле. В Верховной Раде уже зарегистрированы или скоро будут зарегистрированы законопроекты, которые ограничивают земельный банк в аренде одного агрохолдинга до 100 тыс. га, снимают мораторий на покупку земли для одного участника рынка – Государственного земельного банка, увеличивают фиксированный сельхозналог, отменяют спецрежим по НДС, откладывают возврат НДС на зерно еще на два года...» – подытожил перспективы работы в 2014 г. глава УАА.

Таким образом, зерновая отрасль сельского хозяйства Украины постепенно выходит из состояния перманентного кризиса. С учетом участвовавших климатических катаклизмов в мире производство зерновых культур в Украине будет иметь возрастающее значение не только в экономике Украины, но и

в мировой экономике в целом. Это может иметь далеко идущие последствия в инвестиционной сфере, в сфере влияния Украины как мирового производителя продуктов питания в современных условиях.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Комітет з питань національної безпеки і оборони розглянув проект закону про Державний бюджет України на 2014 рік.

Члени комітету висловили стурбованість підходом Кабінету Міністрів до фінансування органів сектору безпеки й оборони держави у 2014 р.

Для забезпечення виконання законодавчо визначених завдань органів сектору безпеки й оборони держави народні депутати рекомендують уряду разом з Міністерством оборони забезпечити необхідні обсяги фінансування у 2014 р., які відповідають Державній комплексній програмі реформування і розвитку Збройних сил України на період до 2017 року.

Народні депутати, зокрема, пропонують у законопроекті (реєстр. № 3000) збільшити видатки Міністерства оборони на суму 4 млрд 783,1 млн грн, довівши до мінімальної потреби, яка становить 19 342,8 млн грн. Члени комітету зазначили, що передбачені проектом показники не дають змоги виконати заходи щодо реформування Збройних сил України й скорочення їх чисельності.

Комітет також пропонує збільшити видатки на 270 млн грн Державній прикордонній службі України та привести у відповідність до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» питання щодо статусу головного розпорядника державних коштів.

Члени комітету, розглянувши пропозиції уряду щодо фінансування Головного управління розвідки Міністерства оборони, пропонують збільшити видатки на 123,2 млн грн для вирішення першочергових завдань, а також запобігання зни-

женню рівня забезпечення життєдіяльності компонентів системи воєнної розвідки України.

Державному космічному агентству України, з урахуванням погашення боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії для реалізації проектів, пропонується збільшити видатки на 230,7 млн грн на відновлення фінансування за бюджетною програмою «Виконання робіт за державними цільовими програмами і державними замовленнями у сфері космічної галузі». Пропонується також передбачити надання державних гарантій за кредитами, які залучаються для створення космічно-ракетного комплексу «Циклон-4» й програми утилізації твердого ракетного палива.

Комітет пропонує збільшити видатки Службі безпеки України на 991,6 млн грн, управлінню державної охорони України – на 104 млн грн, Службі зовнішньої розвідки України – на 160 млн грн, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України додатково передбачити бюджетні призначення в сумі 421,12 млн грн.

Комітет направив пропозиції профільному комітету – Комітету з питань бюджету для врахування під час доопрацювання законопроекту (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 16.12).

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування підтримав подання Чернігівської обласної ради щодо віднесення м. Новгород-Сіверський до категорії міст обласного значення.

Під час засідання комітету наголошувалося, що віднесення міста до категорії міст обласного значення надасть змогу збільшити надходження до міського бюджету, забезпечити фінансову й економічну самостійність місцевих органів влади, підвищити інвестиційну привабливість міста, що, у свою чергу, сприятиме розширенню потужностей в основних галузях виробництва, розвитку туризму тощо.

За підсумками обговорення було ухвалено рішення підтримати відповідне подання Чернігівської облради, доручити

членам комітету розробити і внести на розгляд Верховної Ради відповідний проект постанови й рекомендувати парламенту прийняти його за основу і в цілому (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 8.01).

У Верховній Раді України зареєстровано законопроект про вибори Президента України в березні цього року. Про це на своїй сторінці у Facebook написав народний депутат «Батьківщини» О. Бригинець, передає УНН.

О. Бригинець вимагає від ВРУ прийняття підготовленої ним Постанови про проведення виборів Президента України, як і передбачає Конституція України, 30 березня 2014 р. «Конституція України в п. 4 ст. 103 прямо вказує, що чергові вибори Президента України проводяться в останню неділю березня п'ятого року повноважень Президента України. Інавгурація діючого Президента України В. Януковича відбулася 25 лютого 2010 р., відповідно п'ятий рік повноважень Президента України В. Януковича починається з 26 лютого 2014 р.», – наголосив О. Бригинець. Остання неділя березня в 2014 р., який, відповідно, є п'ятим роком повноважень Президента України В. Януковича, припадає на 30 березня 2014 р. Саме тому нардеп звернувся до ради Народного об'єднання «Майдан» і до лідерів опозиції А. Яценюка, В. Кличка й О. Тягнибока з пропозицією разом з ним підписати подання відповідної Постанови ВРУ. А також визнати проведення виборів згідно з Конституцією 30 березня 2014 р. головною поточною метою Майдану (**Українські Національні Новини** (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Верховній Раді пропонують прописати чітко норми щодо втрати депутатського мандата.

Народні депутати П. Петренко й А. Сенченко пропонують парламенту прописати чітко норми, що унеможливлять прийняття уповноваженими органами рішень, прийняття яких мо-

же призвести до втрати обраним народним депутатом України депутатського мандата, з підстав, які не передбачені Конституцією України. Про це говориться в проекті закону № 3827 «Про внесення змін до деяких законів України (щодо гарантій здійснення повноважень народного депутата України)», передає УНН.

Проектом, зокрема, передбачається, що звернення з адміністративним позовом і розгляд адміністративних справ про оскарження рішення, дії, бездіяльності суб'єкта владних повноважень, задоволення якого може призвести до втрати обраним народним депутатом депутатського мандата, не можуть здійснюватися після закінчення 15-денного терміну з дня офіційного оприлюднення результатів виборів народних депутатів України. Цей термін не може бути поновлений або продовжений.

При цьому, якщо позов буде подано після закінчення вищевказаного терміну, суд зобов'язаний відмовити у відкритті провадження в адміністративній справі.

Також встановлено, що після складання присяги народним депутатом адміністративний позов про оскарження рішення, дії, бездіяльності суб'єкта владних повноважень, задоволення якого може призвести до втрати обраним народним депутатом депутатського мандата, залишається без розгляду й підлягає поверненню позивачу.

Згідно з прогнозами нардепів, прийняття цього законопроекту створить умови для беззастережного дотримання принципів Конституції України, забезпечить гарантії здійснення повноважень народного депутата України, а також унеможливить прийняття органами державної влади необґрунтованих і незаконних рішень, що можуть у подальшому стати підставою для дострокового припинення повноважень народного депутата України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 6.01).

Народний депутат В. Атрошенко пропонує запровадити щорічне медичне обстеження (диспансеризацію) і лікування повнолітніх осіб, які до досягнення

повноліття мали статус потерпілого внаслідок Чорнобильської катастрофи. Про це говориться в проекті закону № 3810 «Про внесення зміни до Закону України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо медичного забезпечення», передає УНН.

Зокрема, проектом акта передбачається запровадити щорічне медичне обстеження (диспансеризацію) і лікування осіб, які народилися від учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та евакуйованих із зони відчуження і після досягнення повноліття не були віднесені до встановлених ст. 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» категорій, що дасть змогу посилити соціальний захист таких осіб.

У пояснювальній записці зазначено, що проект акта потребує додаткових коштів Державного бюджету України у розмірі 41,0 млн грн на рік. Згідно з прогнозами нардепа, прийняття такого законопроекту дасть змогу зняти соціальне напруження серед осіб, які після досягнення повноліття втратили статус потерпілих унаслідок Чорнобильської катастрофи, і посилити соціальний захист цієї категорії осіб (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 7.01).

Кабінет Міністрів пропонує парламенту створити умови для впровадження безготівкових форм оплати вартості проїзду в міському електричному транспорті та встановити загальний порядок щодо надання й реєстрації наданих міським електричним транспортом послуг громадянам пільгових категорій. Про це йдеться в проекті закону № 3806 «Про внесення змін до деяких законів України щодо електронних засобів безготівкової оплати проїзду в міському електричному транспорті», передає УНН.

У пояснювальній записці наголошується, що діючими нормативно-правовими актами не врегульовано питання щодо можливості застосування безготівкових систем оплати та

реєстрації проїзду громадян у міському електричному транспорті, зокрема із застосуванням сучасних електронних засобів, які дають змогу забезпечити як безготівкову оплату вартості проїзду, так і реєстрацію проїзду пільгових категорій громадян.

Тому законопроектом пропонується: ввести терміни – автоматизована система безготівкової оплати проїзду (далі – АСОП) та електронний проїзний документ; встановити, що загальні вимоги до АСОП та електронного проїзного документа затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Разом з тим передбачено, що застосування норм щодо безготівкових форм оплати вартості проїзду в міському громадському транспорті здійснюється органом місцевого самоврядування у випадку прийняття рішення щодо запровадження автоматизованих систем оплати проїзду в міському електричному транспорті.

Згідно з прогнозами, прийняття законопроекту дасть змогу створити умови для впровадження безготівкових форм оплати вартості проїзду в міському електричному транспорті та встановлення загального порядку обліку фактично наданих міським транспортом послуг громадянам пільгових категорій (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2014. – 7.01).

Народний депутат А. Яценко пропонує парламенту внести зміни в Податковий кодекс щодо визначення бази оподаткування при нарахуванні заробітної плати. Про це говориться у відповідному проекті закону № 3823, передає УНН.

У пояснювальній записці нардеп наголосив, що основною причиною недоотримання коштів місцевими бюджетами є проблема нелегальної заробітної плати, що становить серйозну соціально-економічну загрозу. «За деякими даними обсяг тіньової зарплати в Україні становить близько 200 млрд грн. За даними профільного міністерства, в Україні мінімальну заробітну плату отримують майже 2 млн осіб. Більшості все

інше доплачують у конвертах. Через це страждають соціальні фонди, Пенсійний фонд, державний бюджет, через це не можуть отримувати заробітну плату працівники бюджетної сфери», – говориться в документі. Тому метою прийняття відповідного законопроекту є забезпечення надходжень коштів до місцевого бюджету шляхом внесення змін до п. 164.6 ст. 164 Податкового кодексу (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 6.01).

Народний депутат О. Царьов (фракція Партії регіонів) пропонує парламенту скоротити терміни розробки документації із землеустрою та термінів реєстрації земельних ділянок у Державному земельному кадастрі та зменшити фінансові витрати громадян й часу на узгодження меж сусідніх землекористувань. Про це говориться в проекті закону № 3814 «Про внесення змін до статті 38 Закону України “Про Державний земельний кадастр” щодо перевірки обмінних файлів», передає УНН.

Зокрема, законопроектом пропонується передбачити надання розробникам документації із землеустрою технічної та програмної можливості здійснення попередньої перевірки відповідності розробленої ними документації із землеустрою (у вигляді електронного документа, що містить інформацію про земельну ділянку), наявним даним Державного земельного кадастру в частині відсутності в межах земельної ділянки, що формується, іншої земельної ділянки або її частини.

Також документ передбачає, що попередня перевірка відповідності обмінних файлів сформованих земельних ділянок наявній у Держземкадастрі інформації про межі суміжних ділянок повинна здійснюватися в режимі онлайн (реального часу) в автоматизованому режимі на безоплатній основі (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 6.01).

Народний депутат С. Фаєрмарк пропонує парламенту запровадити спеціальну відповідальність за прийняття службовою особою органу державної влади незаконного рішення, шляхом передбачення санкцій у вигляді істотного штрафу, а у випадку спричинення діянням тяжких наслідків або істотної шкоди – позбавлення волі. Про це говориться в проекті закону № 3829 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо відповідальності службових осіб органів державної влади у разі прийняття незаконного рішення)», передає УНН.

Зокрема, законопроектом пропонується доповнити особливу частину Кримінального кодексу новою ст. 367-1, якою передбачити кримінальну відповідальність за таке діяння, як прийняття службовою особою органу державної влади незаконного рішення, і доповнити ст. 216 КПК нормою щодо можливості здійснення розслідування й запропонованою новою статтею слідчими органів безпеки.

У пояснювальній записці нардеп наголосив, що основною метою прийняття законопроекту є поліпшення становища українців і суб'єктів господарської діяльності у сфері взаємодії з органами державної влади, зокрема контролюючими, шляхом удосконалення механізму притягнення службових осіб таких органів до кримінальної відповідальності в разі вчинення ними протиправних діянь у вигляді прийняття незаконних рішень. Згідно з прогнозами парламентаря, прийняття законопроекту дасть змогу вдосконалити механізм притягнення службових осіб до кримінальної відповідальності в разі прийняття ними незаконних рішень, що посилить відповідальність суб'єктів владних повноважень, за порушення закону, що має сприяти дотриманню принципу законності в діяльності відповідних осіб, зменшенню кількості порушень з їхнього боку, зміцненню авторитету влади в суспільстві й зменшенню витратків бюджету на відшкодування шкоди завданої фізичним та юридичним особам незаконними рішеннями службових осіб органів державної влади (***Українські Національні Новини*** (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.01).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

У день Різдва Христового Президент України В. Янукович був присутній на святковій літургії в Соборі Успіння Пресвятої Богородиці Свято-Успенської Києво-Печерської лаври.

Різдвяну літургію відправив керуючий справами УПЦ митрополит Бориспільський і Броварський Антоній.

Також на літургії були присутні Прем'єр-міністр М. Азаров, Голова Верховної Ради В. Рибак (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2014. – 7.01).

Прем'єр-міністр України М. Азаров відкрив реконструйовану базу підготовки олімпійців з водних видів спорту в Броварах.

«Надзвичайно приємно, що, незважаючи на досить непрості економічні умови, ми в країні вводимо в експлуатацію такі надзвичайно важливі об'єкти. Вони потрібні не тільки олімпійцям, а й дітям і молоді», – наголосив М. Азаров.

Роботи з реконструкції басейну, розпочаті в 2007 р., були призупинені в 2009 р. у зв'язку з відсутністю фінансування. На той час будівельна готовність об'єкта становила 16 %. Для завершення робіт уряд виділив у 2011 р. 13 млн грн, у 2012 р. – 10 млн грн, а у 2013 р. – 10 млн грн.

Після реконструкції басейн є спортивною спорудою, яка дає змогу проводити спортивні змагання й тренування олімпійців, паралімпійців, а також навчання дітей плаванню (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2014. – 8.01).

Громадськість повинна брати активну участь у формуванні місцевих бюджетів. Для цього має бути розроблений відповідний механізм, вважає Прем'єр-міністр України М. Азаров. Під час відкриття бази підготовки олімпійців з водних видів спорту в Броварах глава уряду зазначив, що

відповідно до цього механізму люди самі визначатимуть пріоритетні напрями розвитку свого регіону. «Нам необхідно віднайти такі механізми, які дають можливість громадськості брати участь у розробці бюджетів, щоб ми дійсно робили бюджети для людей», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 8.01).

Кабинет Министров Украины рекомендовал Нацкомиссии, осуществляющей госрегулирование в сфере коммунальных услуг (Нацкомуслуг), и местным органам самоуправления с 1 января 2014 г. пересмотреть тарифы на тепловую энергию и горячее водоснабжение с учетом новых цен на газ.

Соответствующий пункт содержится в правительственном постановлении № 951 от 30 декабря 2013 г., текст которого обнародован на веб-портале Кабмина 8 января.

Согласно документу, центральные и местные органы исполнительной власти должны проконтролировать снижение тарифов на тепло для населения.

Этим же постановлением Кабмин рекомендовал Нацкомиссии, осуществляющей госрегулирование в сфере энергетики, снизить тарифы на газ для некоторых категорий потребителей, что комиссия и сделала 30 декабря 2013 г. В частности, регулятор снизил предельный уровень цены на природный газ для промышленных потребителей с 1 января 2014 г. на 10 % – до 3,113 тыс. грн за 1 тыс. куб. м; для предприятий, финансируемых из государственного и местных бюджетов, – на 29,2 %, до 2,448 тыс. грн за 1 тыс. куб. м (без учета НДС, целевой надбавки, тарифов на транспортировку, распределение и поставку).

Цена на газ для предприятий коммунальной теплоэнергетики сохранена на уровне 1309,2 грн за 1 тыс. куб. м (с учетом НДС, целевой надбавки и тарифов на транспортировку, распределение и поставку).

Согласно постановлению Кабмина № 951, НКРЭ при регулярном пересмотре предельных цен на газ будет учитывать не

только курс гривни к доллару, но и средневзвешенную цену импортного газа (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Уряд прийняв рішення про утворення бюджетної установи «Центр комплексної безпеки підприємств вугільної промисловості». Відповідне розпорядження № 1048-р Кабінет Міністрів ухвалив 25 грудня 2013 р.

Центр створюється з метою підвищення рівня безпеки робіт на шахтах вугледобувних підприємств шляхом здійснення централізованого контролю за станом рудникового повітря й гірничошахтного обладнання, запобігання виникненню небезпечних ситуацій шляхом автоматизованого прогнозування.

Установу буде віднесено до сфери управління Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки.

Держгірпромнагляд має затвердити статут центру, передбачивши в ньому основні його завдання. Також Держгірпромнагляд має затвердити граничну чисельність, штатний розпис і кошторис центру (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 6.01).

Кабінет Міністрів України готує концепцію розвитку сільських територій до 2025 г. Об этом заявил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк, передает его пресс-служба.

«Президент В. Янукович подчеркнул, что решение проблем развития сельских общин должно стать отдельной темой для государства. Ведь в Украине насчитывается более 28 тыс. сельских населенных пунктов. В них проживает треть населения. Конечно, развитие этих территорий – не только вопросы агропромышленного комплекса. Однако правительство, в частности Минагрополитики, продолжает работу над решением этого вопроса. Например, через развитие сельхозкооперации и выплаты бюджетных дотаций крестьянским хозяйствам», – подчеркнул Н. Присяжнюк.

По его словам, в Украине действуют 976 сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов. Эти сельхозкооперативы уже объединили свыше 30 тыс. человек, которые удерживают 22,3 тыс. голов КРС. Н. Присяжнюк подчеркнул, что в 2014 г. планируется усилить поддержку кооперации.

Также министр добавил, что в Минагрополитики продолжается разработка нового концептуального документа: «Мы работаем над проектом Концепции развития сельских территорий. Этот документ охватывает период до 2025 г. Он будет отличаться от предыдущих аналогичных программ. В частности, после принятия этого документа будут разрабатываться локальные стратегии развития сельских территорий. Они будут приниматься соответствующими местными советами. Ведь так можно будет максимально использовать особенность каждого региона Украины» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 4.01).

Віце-прем'єр-міністр, голова Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій О. Вілкул вилетів до Харкова для проведення засідання комісії на заводі «Хартрон», на якому сталася масштабна пожежа.

Нагадаємо, 8 січня на території заводу «Хартрон» у Харкові виникла пожежа у п'ятиповерховій виробничій будівлі, у якій розташовано приватне підприємство «Харківська ювелірна фабрика». Унаслідок пожежі загинули вісім осіб. Ще 22 особи рятувальникам вдалося врятувати (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 8.01).

Близько 25 % валютних надходжень до держави від експорту забезпечує аграрний сектор. При цьому українське продовольство стало невід'ємною складовою в забезпеченні світової продовольчої безпеки й це відбулося не лише завдяки світовому лідерству в зерновій та олійній групах. Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства

М. Присяжнюк, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу Мінагрополітики.

«Українська зернова група є кон'юнктурою світового ринку. Це біржовий товар. І на сьогодні обсяги реалізації вітчизняного зерна досить високі. Так, у цьому маркетинговому році ми прогнозуємо експорт у 30–32 млн т. І за півроку ми поставили на зовнішні ринки 18,5 млн т. Такі обсяги говорять про те, що світова економіка, зокрема в сегменті сільського господарства, без України вже існувати не може», – зазначив міністр.

Також М. Присяжнюк додав, що уряд працює над тим, аби українська сільгосппродукція була в кожній країні світу. Тому щороку відкриває нові ринки. Адже на сьогодні вітчизняний аграрний сектор забезпечує близько 25 % валютних надходжень від загального експорту української продукції.

«За 11 місяців товарообіг сільгосппродукції становив майже 23 млрд дол. І за цей період ми експортували аграрної продукції на 15,4 млрд. Це говорить про те, що ми нарощуємо обсяги експорту й, головне, розширюємо асортимент. Зокрема, це не лише зернова й олійна групи. Збільшується експорт готової продукції», – наголосив М. Присяжнюк. За його словами, основними напрямками експорту вітчизняного продовольства залишаються країни Азії, зокрема Близького Сходу.

Також для українських аграріїв відкрився новий ємний ринок – Китай. Крім того, важливими покупцями вітчизняної сільгосппродукції залишаються країни ЄС і СНД.

М. Присяжнюк також наголосив, що для нарощення експорту в Україні й надалі працюватимуть над забезпеченням високої якості продовольства (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Торік місцевими органами виконавчої влади для розгляду запропоновано Мінрегіону 43 перспективні земельні ділянки для будівництва «доступного житла». Про це УНН повідомили в Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

За інформацією відомства, місцевими органами виконавчої влади запропоновано Мінрегіону для розгляду 43 перспективні земельні ділянки з метою будівництва 194 житлових будинків загальною площею 1,2 млн кв. м, що дасть змогу забезпечити житлом близько 22 тис. сімей. «Такі ділянки є практично в усіх регіонах країни. Документи на землекористування є на всі земельні ділянки. Повністю забезпечено інженерно-транспортною інфраструктурою 10 земельних ділянок. На решті необхідно виконати різні обсяги робіт. Двадцять дев'ять земельних ділянок перебувають в активній фазі освоєння», – зазначили в Мінрегіоні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

В Україні розпочався заключний етап пріоритетної реєстрації в домені .УКР.

В Україні триває п'ятий етап пріоритетної реєстрації доменних імен у домені .УКР, який розпочався 4 січня 2014 р. й триватиме впродовж місяця. Це вже заключний етап, після якого реєстрація доменних імен у домені .УКР стане доступною для всіх бажаючих. Про це повідомив голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації В. Семиноженко.

На цьому етапі дозволяється реєстрація доменних імен у домені .УКР, які утворюються на основі імен і прізвищ добре відомих в Україні діячів культури (науки, освіти, мистецтва, літератури) і їхніх творчих псевдонімів, релігійних діячів (у практиці застосування їхніх імен відповідно до сану разом із формою звертання у тому числі в кличній формі), політиків, економістів, спортсменів, інформація про яких включена до енциклопедій, довідників, словників, каталогів, а також має широке поширення інформація про них в українських ЗМІ.

На п'ятому етапі пріоритетної реєстрації доменних імен у домені .УКР також продовжують реєструватися доменні імена на основі критеріїв, що були визначені на попередніх етапах, такі як фірмові (комерційні) найменування підприємств і підприємців, інших юридичних осіб, торгові марки (знаки для

товарів і послуг), географічні зазначення походження товарів, назви географічних об'єктів і регіонів в Україні (назви міст, селищ тощо, районних центрів і міст у районних центрах, що мають назви, які не повторюються), назви країн (держав) світу й міждержавних утворень, назви міжнародних організацій, назви органів державної влади та органів місцевого самоврядування тощо.

Реєстрації доменних імен здійснюються через акредитованих реєстраторів доменних імен у домені .УКР.

В. Семиноженко нагадав, що в домені .УКР на кінець 2013 р. було зареєстровано 2 тис. 300 доменних імен.

Планується, що вже на початку лютого 2014 р. реєстрація в національному домені .УКР стане відкритою для всіх бажаючих (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 8.01.*)

ПОЛІТИКА

Україна на один рік очолила СНД. На своєму посту Україна планує активізувати роботу з реалізації Договору про зону вільної торгівлі в СНД, пише портал «Четверта влада».

Україна прийняла роль глави СНД від Білорусі. Відповідне рішення було прийнято Радою глав держав СНД 25 жовтня 2013 р. Співголовувати в СНД буде Республіка Білорусь і Республіка Казахстан, повідомляє dt.ua.

Головування в СНД протягом 2014 р. здійснюватиметься Україною в особі представника одночасно в Раді глав держав, Раді глав урядів, Раді міністрів закордонних справ, Економічній раді, Раді постійних повноважних представників держав-учасниць Співдружності при статутних та інших органах Співдружності.

Крім того, вона головуватиме в Комісії з економічних питань при Економічній раді СНД.

На своєму посту Україна планує активізувати роботу з реалізації Договору про зону вільної торгівлі в Співдружності, зокрема домогтися підписання Договору про вільну торгівлю послугами та Угоди про доступ до трубопровідного транспор-

ту. Нагадаємо, Україна в травні 2012 р. попросила перенести своє головування в СНД з 2013 на 2014 р. у зв'язку з тим, що у 2013 р. головувала в ОБСЄ. Головування в СНД у 2013 р. перейшло до Мінська (*Четверта влада* (<http://4vlada.com/ukraine/32253>). – 2014. – 1.01).

Українське питання винесене на порядок денний Мюнхенської безпекової конференції, що відбудеться наприкінці січня. Про це повідомляє «Німецька хвиля» з посиланням на агентство дфа.

Провідну тему 50-ї Мюнхенської конференції з питань безпеки оголосять незадовго до її проведення наприкінці січня. Однак уже відомо, що дискусії провідних політиків світу цьогогоріч будуть присвячені «конфлікту в Сирії, а також Україні». Обговорення ситуації в гарячих точках і зонах криз є традиційним для цього форуму. Про участь у ювілейній конференції в Мюнхені вже заявили 18 голів держав й урядів, 50 міністрів закордонних справ, а також 10 керівників міжнародних організацій. Загалом на форумі очікується близько 300 політиків й експертів з питань політики безпеки з усього світу. П'ятдесята Мюнхенська конференція з питань безпеки відбудеться з 31 січня по 2 лютого 2014 р. (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 5.01).

Сенат США прийняв резолюцію про підтримку українського народу. Про це у своєму Twitter повідомив посол США в Україні Дж. Пайєт.

У документі, зокрема, вказано, що США підтримують народ України і його суверенне право здобувати незалежне й демократичне майбутнє для своєї країни. Сенатори закликали лідерів у Сполучених Штатах і Європейському Союзі продовжити спільну роботу щодо активної підтримки мирного й демократичного вирішення нинішньої кризи в Україні. США закликали демонстрантів і членів опозиції й громадянського суспільства в Україні проводити діалоги національного примирення. Усі політичні партії закликають утриматися від

розпалювання ненависті або дій антисемітського або іншого характеру, які можуть розділити український народ. Український уряд закликали утриматися від подальшого застосування сили або актів насильства щодо мирних демонстрантів, а також дотримуватися міжнародно визнаних прав людини.

У документі різко засуджується рішення української влади застосувати насильство проти мирних демонстрантів 30 листопада, 1 грудня і 11 грудня 2013 р. і є заклик негайно покарати винних у застосуванні насильства.

Усіх затриманих під час мирних демонстрацій закликають негайно звільнити.

Відзначається, що в разі подальшого державного насильства щодо мирних демонстрантів президент і Конгрес повинні розглянути можливість застосування цілеспрямованих санкцій, у тому числі візових і заморожування активів, щодо осіб, відповідальних за замовлення або застосування насильства (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 8.01).

Міністерство закордонних справ України взяло до уваги резолюцію сенату США щодо України, схвалену 7 січня 2014 р.

У МЗС України розцінюють прийняття зазначеної резолюції як вияв підтримки європейського вибору нашої держави та її демократичного розвитку. Уряд України залишається відданим стратегічному курсу на європейську інтеграцію й продовження демократичних реформ.

Заклик верхньої палати Конгресу США до всіх сторін політичного процесу в Україні утримуватися від застосування сили й підтримувати діалог національного примирення повністю відповідає підходам уряду України. Саме до такого діалогу з метою забезпечення стабільності в державі закликає Президент України В. Янукович, який засудив застосування сили як з боку правоохоронних органів, так й окремих учасників акцій протесту.

У МЗС України наголошують на налаштованості української сторони продовжувати розвивати конструктивні і

взаємовигідні відносини зі Сполученими Штатами Америки. Ми готові вести відкритий діалог в атмосфері взаєморозуміння, у тому числі з питань європейської інтеграції (*Сайт МЗС України* (<http://mfa.gov.ua/ua/press-center/comments/515-komentar-mzs-ukrajini>)). – 2014. – 8.01).

Объявляют единого оппозиционного кандидата в первом туре выборов – это выставляют мишень, которую уничтожат еще до гонки. Об этом сказал председатель Политсовета ВО «Батьківщина» и фракции «Батьківщина» А. Яценюк со сцены Майдана в воскресенье, 5 января.

Он напомнил, что 18 мая три оппозиционные силы подписали соглашение, по которому во втором туре президентских выборов они поддерживают единого кандидата. По его словам, в первом туре пока такая формула: идут кандидаты от каждой парламентской оппозиционной партии: «Объяснение очень четкое – одного не регистрируют, второго снимут, третьего отравят. Поэтому сегодня выставляют одну мишень, которая будет уничтожена за 15 месяцев до выборов, – это неправильно».

«У нас есть формула. Мы выйдем с этой формулой, и вы все будете аплодировать», – сказал А. Яценюк. По его словам, в 2014 г. должно произойти формирование «команды трех оппозиционных сил, в которую войдут Ю. Тимошенко, О. Тягнибок, В. Кличко, А. Яценюк, в которую входит громада». Эта команда, как подчеркнул он, не будет ставить для себя цель делить кресла. Он подчеркнул, что результатом Майдана должен стать план изменений для страны: «А кто в каком кресле будет – вы разберетесь. Это не решается между тремя силами, это решается вами».

«В Украине будет ночь выборов. И когда оппозиционный кандидат выиграет президентскую гонку, а он выиграет, – то миллионы украинцев выйдут на улицы Киева. Придут на Майдан, в ЦИК, в Администрацию Президента и защитят выбор миллионы. В. Янукович никогда не украдет у нас нашу победу. Майдан защитит выбор Украины», – добавил А. Яценюк (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>)). – 2014. – 7.01).

Для убедительной победы над В. Януковичем нет другого пути, кроме выдвижения единого кандидата уже в первом туре президентских выборов. Как сообщает пресс-служба партии УДАР, об этом заявил лидер УДАРа В. Кличко, выступая на Майдане.

«Когда мы объединяемся – мы сила. Объединившись на Майдане, в политике, только объединив наши усилия, мы победим», – считает В. Кличко.

Он поздравил всех с Рождеством и отметил, что на Майдане царит праздничный, но решительный настрой. «...Я ходил по палаткам, приветствовал людей, общался с ними. Все говорят: сдаваться мы не собираемся. И все говорят о полной смене власти и спрашивают, способна ли оппозиция выдвинуть единого кандидата», – отметил лидер УДАРа.

«Демократические силы должны выдвинуть и поддержать единого кандидата на президентских выборах. Я об этом заявил давно и мнения своего не изменил. Как мы можем говорить о единой команде, когда будет идти несколько кандидатов? Разве не это сегодня нужно власти», – подчеркнул В. Кличко (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2014. – 8.01*).

Оппозиция обещает предупредительную забастовку после Рождества.

Майдан не будет расходиться после Рождества, и он будет не просто стоять, но и действовать. В ближайших планах, в частности, кратковременные забастовки. Об этом заявил лидер партии УДАР В. Кличко.

«Если власть не хочет нас слышать, будем призывать к забастовке. Чтобы они услышали. Сначала будет предупредительная забастовка. На некоторое короткое время. Когда остановится производство, остановится транспорт. Где на несколько минут, а где может быть на несколько часов. Власть должна отреагировать на требования людей», – говорит В. Кличко (*Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 7.01*).

Майдан оголошує про створення страйкому. Про це повідомила Р. Лижичко на брифінгу в прес-центрі Штабу національного спротиву за підсумками засідання ради ВО «Майдан», передає УНН.

Вона закликала активістів на місцях координувати всі свої дії зі штабом в Києві. Також, за словами Р. Лижичко, обговорено план дій організації Майдану, питання покращення мобілізації; збільшення присутності творчої складової, зокрема залучення арт-сектору, груп публічного обговорення планів тощо. Вона також повідомила, що є план дій Майдану, у якому по пунктам розписані всі заходи, що плануються протягом місяця.

У свою чергу активіст З. Шкіряк повідомив, що Майдан не буде просто стояти: «Акції протесту будуть мирними, але динамічними і достатньо жорсткими. Ми цього місяця будемо активно нагадувати владі, що Майдан стоїть, що Україна жива і що Майдан не піде до тих пір, поки ганебний злочинний режим не буде усунутий».

У свою чергу активіст Майдану І. Луценко під час брифінгу повідомив про приєднання до ВО «Майдан» Народного руху України й Конгресу українських націоналістів (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Совет Всеукраинского объединения «Майдан» требует переквалифицировать уголовное производство по факту избияения народного депутата А. Ильенко (фракция «Свобода») и адвоката С. Кизина с «хулиганство» на «покушение на убийство» и «посягательство на жизнь государственного деятеля».

Как говорится в обнародованном в воскресенье вечером заявлении совета ВО «Майдан», также совет требует «отстранить от выполнения обязанностей и допросить в качестве подозреваемого следователя Говинского, а также немедленно отправить в отставку министра внутренних дел В. Захарченко.

Также в заявлении отмечается, что «персональную ответственность за покушение на жизнь А. Ильенко и его адвоката

С. Кизина несут Президент України В. Янукович и глава МВД В. Захарченко». Как сообщалось, 3 января вечером на ул. Прорезной на А. Ильенко и С. Кизина было совершено нападение. Милиция классифицировала данное происшествие как хулиганство в соответствии с ч. 2 ст. 296 Уголовного кодекса Украины и начала уголовное производство (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 6.01).

Близько 300 активістів прийшли під стіни Генпрокуратури з вимогою звільнити політ'язнів. Про це повідомляє 5 канал. У руках мітингувальники тримають прапори опозиційних партій і Євросоюзу. Активісти виступають з промовами, які виголошують у гучномовці. Вони нарікають на непрозору роботу генпрокуратури й скандують «Пшонку під арешт» і «Свободу політ'язням» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 8.01).

Під час зустрічі керівництва Генеральної прокуратури України з народними депутатами було обговорено проблемні питання застосування Закону України «Про усунення негативних наслідків та недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань». Про це УНН повідомили в прес-службі відомства. Крім того, прийнято депутатські звернення, які вже зареєстровані й будуть розглянуті по суті відповідно до чинного законодавства.

Нагадаємо, 8 січня народні депутати прийшли до Генеральної прокуратури України для зустрічі з керівником відомства. На зустрічі були присутні народні депутати О. Бригинець, О. Кужель й І. Швайка (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Опозиція домовилася з керівництвом Генпрокуратури про створення робочої групи щодо роз'яснення норм закону

про припинення переслідувань учасників протестів. «Ми почули від Генпрокурора та його заступників, що вони не можуть виконати цей закон, оскільки не прописано процедури його виконання. Дві з половиною години ми показували, яким чином вони відкривали справи без закону і яким чином ми пропонуємо їх закрити», – цитує прес-служба «Батьківщини» народного депутата О. Кужель.

За словами О. Кужель, під час зустрічі опозиційних депутатів з Генпрокурором В. Пшонкою (8 січня 2014 р. – Ред.) сторони домовилися, що у четвер, 9 січня, почне працювати робоча група юристів разом з прокуратурою. Робоча група має роз'яснити, як цей закон повинен виконуватися та у разі необхідності підготувати доповнення до нього.

Нагадаємо, 19 грудня 2013 р. Верховна Рада ухвалила закон про звільнення від кримінального переслідування учасників масових акцій. Документ звільняє від відповідальності осіб, які були учасниками акцій протесту з 21 листопада до дня набрання чинності закону. 23 грудня Президент В. Янукович підписав цей документ.

У Вищому спеціалізованому суді з розгляду цивільних і кримінальних справ вважають, що цей закон неможливо «застосувати на практиці через відсутність у законодавстві механізмів його реалізації» (*Радіо «Свобода»*) (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25224029.html>). – 2014. – 8.01).

Понад 100 активістів прийшли з Майдану під стіни Міністерства внутрішніх справ і вимагають правдивого розслідування побиття журналістки Т. Чорновол, передає кореспондент УНН.

Активісти біля будівлі МВС скандують «Звітуйте» і «Віходьте до нас». Вони вимагають правдивого розслідування побиття журналістки Т. Чорновол, знайти справжню причину її побиття, а також замовників побиття, бо активісти не вірять у версію побиття на підставі побутового конфлікту. Вони вимагають оприлюднити всі факти цієї справи.

Крім того, активісти вимагають розслідувати попередні факти побиття активістів «Євромайдану», а також оприлюднення цієї інформації.

За словами активіста І. Луценка, зараз за багатьма активістами слідкують невідомі особи й можуть бути випадки схожі на випадок Т. Черновол. Тому вони вимагають також допомоги міліції в безпеці активістів (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Міністерство здравоохранения (Минздрав) пригласило 10–15 активистов Майдана, чтобы прояснить ситуацию с заявлением ведомства о состоянии здоровья избитой журналистки Т. Черновол. Об этом заявила сотрудник Минздрава С. Горлик, которая вышла к протестующим, передает «ЛИГАБизнесИнформ».

«Мы предлагаем пройти в Министерство здравоохранения, задать все вопросы, которые вас волнуют. Будет руководство министерства, которое с вами встретится и ответит на все вопросы. После этого, если ваш оргкомитет будет недоволен ответами, будем дополнительно над этим работать. Мы выйдем с вашими же организаторами акции, и будут озвучены результаты встречи», – сказала С. Горлик.

Как сообщал «Ракурс», в Минздраве утверждали, что Т. Черновол отказывается выписываться из больницы, хотя ее состояние стабилизировалось (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 8.01).

Штаб спротиву залишиться в Будинку профспілок, бо «де-факто договір дійсний». Комендатурі Штабу національного спротиву «не було пред'явлено рішення в оригіналі» щодо припинення терміну дії оренди Будинку профспілок, тож штаб залишиться в приміщенні. Про це заявив комендант Будинку профспілок, народний депутатів від «Батьківщини» С. Кубів, повідомляє прес-служба «Батьківщини».

«Термін дії, де-факто, закінчився він 25 грудня. А 30 числа були виставлені рахунки за оренду, за комунальні послуги, і ми їх оплатили безготівкою. Коли підприємство приймає зобов'язання через банківську установу по безготівці – це є визнанням угоди», – заявив С. Кубів.

Як відомо, раніше у Федерації профспілок України заявляли, що добровільно надали частину своїх приміщень мітингувальникам. 25 грудня дія угоди про оренду Будинку профспілок закінчилася. Опозиція хоче продовжити оренду Будинку профспілок ще на три місяці.

28 грудня голова ФПУ Ю. Кулик заявив, що ФПУ не продовжуватиме договір оренди Будинку профспілок з організаторами «Євромайдану». За його словами, 25 грудня президія ФПУ більшістю голосів ухвалила рішення не продовжувати терміну дії договорів про оренду учасниками «Євромайдану» окремих приміщень Будинку профспілок (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 6.01).

По мнению политолога В. Фесенко, если у оппозиции и людей хватит сил, то Майдан может продержаться до президентских выборов. Об этом он рассказал в интервью Gazeta.ua.

«Если Майдан будет уменьшаться по численности, тогда может быть попытка мягкого силового разблокирования – будут выдавливать, разберут баррикады», – считает В. Фесенко.

Эксперт добавил, что власть Майдан раздражает, но убирать его опасно, потому что это только разожжет людей. «Майдан у многих представителей власти вызывает раздражение. Есть желание убрать его в ближайшее время. Однако конфликтные ситуации могут привести к новым массовым акциям и сохранению Майдана на будущее. Хотя будут возникать конфликтные ситуации, как с избивением Татьяны Черновол. Но это скорее будут локальные ситуации», – сказал он (*Главное* (<http://glavnoe.ua>). – 2014. – 8.01).

Украина, которая 17 декабря 2013 г. договорилась с Россией о снижении цены газа на треть – до 268,5 дол. за 1 тыс. куб. м, с 1 января 2014 г. не осуществляет закупки газа на рынках Европы. Об этом свидетельствуют оперативные данные операторов газотранспортных систем Венгрии и Польши.

Согласно обнародованным данным, общий импорт природного газа по итогам 2013 г. с территории этих стран составил 1,977 млрд куб. м.

Так, по данным венгерской компании FGSZ Ltd, Украина за 2013 г. импортировала с территории Венгрии 1,127 млрд куб. м природного газа. В декабре закупки газа по венгерскому маршруту упали до минимальных 93,8 млн куб. м.

Согласно данным польской компании PGNiG, в декабре 2013 г. через Польшу в Украину ушло около 23 млн куб. м газа, что почти в 4 раза меньше, чем в ноябре. В декабре суточные поставки газа составляли от 0,3 до 1,4 млн куб. м. Прокачка газа через польский коридор в декабре осуществлялась 25 из 31 дней. Всего по итогам 2013 г. Украина импортировала по польскому маршруту около 850 млн куб. м газа.

В 2013 г. поставками газа в Украину занимались: энергетический холдинг Р. Ахметова ДТЭК (с территории Венгрии и Польши), компания С. Курченко ВЕТЭК (также с территории Венгрии), компания Д. Фирташа Ostchem (с территории РФ), а также государственная НАК «Нефтегаз Украины» (Польша, РФ) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Отечественный банковский сектор владеет необходимыми ресурсами для поддержки развития украинской экономики в 2014 г. Такое мнение в эфире телеканала БТБ высказал известный финансист, член совета Национального банка Украины Р. Шпек.

Эксперт подчеркнул, что итогом 2013 г. стало существенное укрепление банковской системы страны – возросли при-

были банковского сектора (около 2,4 млрд грн за 11 месяцев прошлого года), на 10 % увеличились объемы кредитования, почти на 20 % банки нарастили объем депозитов.

«Главное, что доверие к банковской системе растет, наши граждане все больше вкладов осуществляют в национальной денежной единице. Они в большей мере стали доверять безналичным расчетам, растет количество пластиковых карточек, которыми пользуются наши граждане, снижаются темпы прироста операций снятия средств через банкоматы», – подчеркнул Р. Шпек.

Эксперт отметил, что благодаря мерам Нацбанка гривня в 2013 г. имела стабильный курс, с которым Украина входит в 2014 г. «Банковская система развивается», – отметил он.

По мнению члена совета НБУ, повышение конкурентоспособности экономики и отдельных предприятий, расширение внутреннего рынка, прагматичное макроэкономическое прогнозирование, качественная бюджетная политика, современное администрирование налогов, улучшения делового климата и содействие привлечению прямых частных инвестиций – необходимые шаги для эффективного продвижения в 2014 г., что, в свою очередь, будет укреплять и финансовую систему страны (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 7.01).

Общий объем кредитов, предоставленных украинскими банками юридическим и физическим лицам с начала 2013 г. по 30 декабря, возрос почти на 95 млрд грн, или на 12,3 %.

В том числе кредиты юридическим лицам увеличились на 89 млрд грн. Согласно данным НБУ, основной прирост наблюдался во второй половине года: от 9,5 млрд грн в августе до 23,2 млрд грн в декабре, из них 90 % было предоставлено в национальной валюте. «Это обусловило снижение уровня долларизации кредитов с 37,3 % на начало года до 34,2 %, тогда как до кризиса 2008 г. этот показатель превышал 50 %», – указывает НБУ.

Подводя итоги прошедшего года, Нацбанк отмечает, что, несмотря на политические события, третий год подряд

банковский сектор улучшает показатели своей деятельности: стабильно растут активы, обязательства, капитал. В частности, регулятивный капитал банков за 11 месяцев увеличился на 14 млрд грн, или на 8 % – до 193 млрд грн, а суммарная сальдированная прибыль банков за этот период составила 2,4 млрд грн.

НБУ также обратил внимание на улучшение качества кредитного портфеля: проблемная задолженность по кредитным операциям за 11 месяцев текущего года сократилась на 16 млрд грн, или на 9 %, составив 13,5 % от общего объема кредитных операций по сравнению с 16,5 % на начало года (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 2.01).

По предварительным данным Фонда госимущества, за прошлый год общие поступления от приватизации составили всего 1,1 млрд грн.

Поступления от приватизации по состоянию на 27 декабря 2013 г. составили всего 1,1 млрд грн. Об этом сообщила пресс-служба Фонда государственного имущества Украины. При этом в ФГИУ отметили, что цифра полученных поступлений от приватизации в прошлом году не окончательна и еще будет уточняться.

Всего в 2013 г. планировалось получить от приватизации 10 млрд 900 млн грн. По итогам 2012 г. поступления от приватизации составили 6 млрд 763 млн грн, или 67,6 % годового плана. Об этом сообщает «ЛІГАБізнесІнформ» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 4.01).

Одно из крупнейших металлургических предприятий Украины – комбинат «Запорозжсталь» за январь – декабрь незначительно нарастило выпуск основных видов своей продукции: чугуна (на 0,8 %), стали (на 0,9 %) и проката (на 2,4 %) по сравнению с аналогичным периодом 2012 г., говорится в сообщении предприятия, размещенном на корпоративном сайте.

Одновременно рост производства отмечался и в декабре. Согласно сообщению, объем производства чугуна возрос по сравнению с декабрем 2012 г. на 13,1 % (284,4 тыс. т), стали – на 8 % (333,7 тыс. т), проката – на 11,9 % (292,8 тыс.).

Запорожский металлургический комбинат «Запорожсталь» с 2012 г. входит в горно-металлургическую группу «Метинвест». Комбинат производит чугун, слябы, разные виды проката. По ряду наименований продукции занимает монопольное положение на национальном рынке (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 4.01).

Бюджетное финансирование работ по реставрации Киево-Печерской лавры снижено на 80 %.

Для выполнения ремонтно-реставрационных работ на территории Киево-Печерской лавры в 2014 г. в Госбюджете предусмотрено 15 млн грн, что на 80 % меньше, чем в 2013 г. Об этом сообщила пресс-служба Министерства регионального развития, строительства и жилищно-коммунальных услуг со ссылкой на главу ведомства Г. Темника.

«Работы на этом объекте немало. Нужно провести исследование режима гидрогеологии в лабиринтах Ближних, Дальних, Варяжских пещер и на территории Нижней лавры. Необходимо завершить работы по реконструкции внешних инженерных сетей. Нуждается в укреплении и проведении противооползневых мероприятий подпорная стена около корпуса № 43. Эти и другие работы мы будем проводить в этом году», – цитирует Г. Темника пресс-служба.

По словам министра, в 2013 г. на проведение противооползневых мероприятий, инженерной защиты, противоаварийных и ремонтно-реставрационных работ на территории Киево-Печерской лавры было направлено 27 млн грн бюджетных средств (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Международный аэропорт «Донецк» им. С. Прокофьева в 2013 г. увеличил пассажиропоток на 11 % –

до 1,11 млн пасажирів. Об этом сообщили в пресс-службе аэропорта. Согласно сообщению, в 2013 г. международными рейсами воспользовались 75 % пассажиров, при этом внутренними рейсами воспользовались 25 %.

При этом доля международных рейсов составила 59 %, а 41 % рейсов были осуществлены внутри страны.

«В тройке лидеров по количеству перевезенных пассажиров по итогам 2013 г. оказались авиакомпании “Международные авиалинии Украины”, “ЮТэйр – Украина” и “Аэрофлот”», – говорится в сообщении.

Напомним, аэропорт «Донецк» им. С. Прокофьева в ноябре 2013 г. увеличил пассажиропоток по сравнению с ноябрем 2012 г. на 23,2 % – до 90,724 тыс. человек.

Международный аэропорт «Донецк» в 2012 г. увеличил пассажиропоток на 20,5 % – до 1 млн пассажиров (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 8.01).

За січень – листопад 2013 р. промислові підприємства Донеччини реалізували продукції майже на 200 млрд грн. Про це йдеться в останніх даних Головного управління статистики у Донецькій області, повідомляє УНН.

Згідно з даними ГУ статистики, за 11 місяців поточного року промисловими підприємствами Донеччини було реалізовано продукції на загальну суму 187 млрд 434 млн 879 тис. грн.

Як раніше повідомляв УНН, за 10 місяців поточного року промисловими підприємствами Донеччини було реалізовано продукції на загальну суму 169 млрд 622 млн 112,8 тис. грн. Зокрема, за 10 місяців поточного року промисловими підприємствами Донеччини, що займаються виробництвом хімічних речовин і хімічної продукції, було реалізовано продукції на загальну суму 7 млрд 224 млн 227,5 тис. грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Інфляція в Україні в декабрі 2013 г. ускорилась до 0,5 % по сравнению с інфляцією в листопаді 2013 г. в 0,2 %, сообщается на сайті Государственной службы статистики. Согласно сообщению, в целом за 2012 г. (в декабрі 2013 против декабрі 2012) также зафиксирована інфляція на 0,5 % (Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 6.01).

За 2013 р. споживачі заборгували «Нафтогазу» за газ понад 13 млрд грн. Про це УНН повідомили в НАК «Нафтогаз України».

Загальна заборгованість усіх категорій споживачів становить понад 27 млрд грн, з яких борг за спожитий у 2012 р. газ становить 6,3 млрд грн.

Найбільша заборгованість у споживачів усіх категорій у таких областях: Донецькій – 4,3 млрд грн, Дніпропетровській – 3,4 млрд грн і Харківській – 3,2 млрд грн, а також у Києві – понад 3 млрд грн.

Нагадаємо, імпорт Україною природного газу в січні – жовтні 2013 р. становив 23,35 млрд куб. м, у тому числі з Європи – 1,7 млрд куб. м.

Нагадаємо, «Нафтогаз» і «Газпром» підписали доповнення до контракту на купівлю-продаж природного газу від 19 січня 2009 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 4.01).

К концу 2013 г. экономика Украины перешла в преддефолтное состояние, считает профессор В. Мунтян. По мнению эксперта, на момент подписания российско-украинских соглашений времени почти не осталось.

«Это не афишировалось специально, но и не было большой тайной», – говорит В. Мунтян. «Специфика в том, что, кроме ужасного внутреннего состояния нашей экономики –

падение промышленного производства на 5 %, ВВП минус 0,6 % по сравнению с 2012 г., дефицит бюджета более 3 % ВВП, преддефолтное состояние было вызвано и позицией двух наших ключевых партнеров (ЕС и России. – Ред.)», – считает В. Мунтиян.

По его словам, на Западе Украина не получила финансовой помощи, на которую надеялась, например 15 млрд дол. от МВФ. «Фонд поставил невозможные условия. Он требовал мгновенной девальвации гривни на 25 %, а это гарантированный обвал монетарной системы, не говоря о потерях населения. Мы должны были повысить внутренние цены на газ на 80 %, в ??том числе на 40 % сразу, заморозить социальные выплаты, пенсии и зарплаты для балансирования бюджета. Имелся ряд “маяков”, которые мы не могли выполнить физически», – рассказал эксперт.

При этом Украина выплатила 6 млрд дол. по прошлым займам, что уменьшило международные валютные резервы ниже критического уровня: 17 млрд дол. при норме 30 млрд дол. или при минимуме 25 млрд дол., говорит В. Мунтиян. «Это привело к снижению кредитного уровня: процент заимствований под наши ценные бумаги на международных финансовых рынках возрос до 17 %. Этого, с учетом экономического эффекта мультипликации, уже было достаточно для дефолта», – подытожил В. Мунтиян (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 6.01).

МВФ вирішив переглянути свої прогнози щодо росту світової економіки у 2014 р., переконуючи, що всесвітнє відновлення після кризи буде швидшим. Про це повідомила директор-розпорядник МВФ К. Лагард в інтерв'ю Bloomberg, передає УНН.

«Ми покращимо прогнози щодо глобального росту економіки», – сказала К. Лагард, додавши, що цифри будуть озвучені за три тижні.

Голова МВФ виразила впевненість, що американська економіка буде покращуватися швидшими темпами цього року.

Рівень безробіття знижуватиметься, з огляду на тенденції наприкінці 2013 р., коли рівень безробіття за листопад 2013 р. становив 7 % порівняно з 7,3 % у жовтні того ж року. Цей показник продовжуватиме зниження.

Нинішній прогноз МВФ щодо глобального економічного росту у 2014 р. на рівні 3,6 %.

К. Лагард пояснює перегляд прогнозів тим, що фінансова ситуація в розвинутих країнах нормалізувалася. «Оскільки фінансові умови в країнах з розвинутою економікою нормалізувалися, ризик підвищеної волатильності на фінансових ринках може створити нові виклики для країн з ринковою економікою, що розвивається», – пояснила К. Лагард.

Додамо також, що в кінці минулого року МВФ оприлюднив негативний прогноз щодо зростання ВВП України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 8.01).

Дефіцит торгового баланса США в листопаді 2013 г. скоротився на 12,9 % і склав 34,3 млрд дол. Об этом свидетельствует обнародованный отчет Министерства торговли США, сообщает телеканал «Россия 24».

Согласно пересмотренным данным в октябре отрицательное сальдо внешнеторгового баланса составляло 39,3 млрд дол., а не 42,8 млрд дол., как сообщалось ранее.

Эксперты в среднем ожидали сокращение дефицита до 40 млрд дол. с ранее объявленного уровня.

Экспорт из США в ноябре возрос на 0,9 % – до 194,9 млрд дол., импорт сократился на 1,4 % – до 229,1 млрд дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 7.01).

Японская иена показала худшую динамику с 1979 г., потеряв за год почти четверть стоимости.

Японская валюта начала 2013 г. на уровне 86 иен за 1 дол., а завершила его на отметке 104,95 иен за 1 дол. – котировки валюты упали на 22 %. Для иены это минимальный уровень с сентября 2008 г. По данным Thomson Reuters, в целом за год

японская иена продемонстрировала наиболее слабую динамику по отношению к доллару с 1979 г. – 34 года назад иена потеряла за 12 месяцев 24 % от своей стоимости.

Основным фактором ослабления иены стал запуск программы количественного смягчения со стороны Банка Японии. Ежемесячный объем покупок гособлигаций Японии со стороны центробанка превышает 7 трлн иен (70 млрд дол.).

Ослабление иены повышает конкурентоспособность японских экспортеров и также является одним из основных факторов поддержки для фондового рынка Японии. Однако при этом для страны также растут затраты на импорт энергоносителей. Рост дефицита торгового баланса также является тревожным сигналом для японских властей.

Как сообщалось, ноябрьская инфляция в Японии достигла пятилетнего максимума, еще на шаг приблизившись к целевому диапазону в 2 %. Индекс потребительских цен повысился на 1,2 %, превысив прогнозы аналитиков. А вот базовый индекс потребительских цен, не включающий в себя цены на продукты питания, возрос на 0,6 % – это максимум за 15 лет.

Накануне правительство Японии представило рекордный бюджет на 2014 финансовый год в размере 95,88 трлн иен. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 2.01).

Инфляция в еврозоне в декабре 2013 г. снизилась до 0,8 %, сообщается в отчете европейской статистической службы Eurostat. Этот показатель не совпал с консенсус-прогнозом аналитиков, которые ожидали, что инфляция составит 0,9 %, и он по-прежнему ниже целевого уровня инфляции, установленного ЕЦБ, который предполагает, что ежегодно цены будут расти приблизительно на 2 %.

Таким образом, темп роста инфляции в декабре 2013 г. замедлился даже по сравнению с ноябрем 2013 г., когда этот показатель составил 0,9 %. Годом ранее, в декабре 2012 г., инфляция в зоне обращения евро составила 2,2 %.

Большинство экономистов полагают, что ЕЦБ не будет менять свою политику на предстоящем заседании 9 января на фоне слабых показателей инфляции.

В настоящий момент в еврозону входят 18 государств – последней присоединившейся страной стала Латвия, которая с 1 января 2014 г. перешла на евро (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 7.01).

Объем кредитования в еврозоне в ноябре снизился до самого низкого уровня, с тех пор как 20 лет назад началась вестись статистика, сообщают «Вести. Экономика» со ссылкой на данные Европейского центрального банка.

Снижение сигнализирует о том, что финансовые институты осторожно относятся к расширению кредитования домашних хозяйств и бизнеса на фоне экономических показателей.

Еврозона выходила из затяжной рецессии в течение второй половины минувшего года, но восстановление было нестабильным: в III квартале ВВП возрос на 0,4 % в годовом выражении.

Последние экономические отчеты показывают, что темпы роста не ускорились в IV квартале. Безработица близка к рекордно высокому уровню.

Согласно данным ЕЦБ, в месячном выражении объем кредитования снизился на 3 млрд евро (4,1 млрд дол.) против повышения на 3 млрд евро в октябре.

Кредитование компаний снизилось на 13 млрд евро вслед за падением на 15 млрд месяцем ранее, то есть снизилось на 3,9 % в годичном выражении (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 4.01).

Перед началом 2014 г. Испания отказалась от дальнейшей финансовой поддержки европейского стабилизационного фонда ESM. Его глава К. Реглинг охарактеризовал испанскую программу по оздоровлению банковского сектора как «впечатляющую историю успеха».

ESM официально заявил о том, что план финансовой помощи для Испании «успешно завершен».

В 2012 г. министры финансов стран еврозоны договорились через европейский стабфонд выделить Испании кредит на общую сумму в 100 млрд евро на стабилизацию банковской системы страны. Из этих средств Мадрид воспользовался 41,3 млрд евро. Испания пока остается единственным государством еврозоны, которая получила международную помощь только для поддержки собственных банков. Экономические сложности в стране были связаны в первую очередь с ипотечным кризисом.

Ранее о выходе из программы международной финансовой поддержки объявила Ирландия, которая получила кредиты на оздоровление всей экономической системы страны. Об этом сообщает Deutsche Welle (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 4.01).

Samsung сократила прибыль впервые с 2011 г. При этом результат довольно сильно разошелся с ожиданиями экспертов. Операционная прибыль за IV квартал 2013 г. составила 8,3 трлн вон, годом ранее показатель находился на отметке 9 трлн вон, а аналитики прогнозировали, что последний квартал уходящего года Samsung завершит с прибылью в 10 трлн вон.

Главным фактором стало усиление конкуренции: помимо Apple определенное давление на рынке смартфонов оказывают и производители более дешевых моделей. К тому же прибыль сократилась из-за достаточно больших бонусных выплат всем работникам компании.

На этом фоне акции корейского производителя снизились на 0,1 %, однако в период с 24 декабря по 3 января успели потерять почти 10 % капитализации, то есть сумму примерно в 19 млрд дол., а это больше, чем совокупная стоимость HTC и BlackBerry, вместе взятых (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 7.01).

После вступления Латвии в зону евро жители страны все чаще жалуются на повышение цен на товары и неправильную конвертацию валют. Об этом сообщили латвийские правозащитники. Отмечается, что Центр защиты прав потребителей за первые три дня 2014 г. получил втрое больше жалоб, связанных с евро, чем было получено за все время с его введения в Эстонии в 2011 г. При этом в большинстве своем жалобы оказываются обоснованными: сообщения о нарушении прав потребителей пока подтвердились в 78 % случаев.

Помимо повышения цен и неправильной конвертации валют нарекания со стороны латышей вызывают действия отдельных торговцев, не указывающих на товарах цены в обеих действующих на данный момент в стране валютах – в латах и евро. Латвия с 1 января 2014 г. окончательно присоединилась к еврозоне, став ее 18-м участником.

Сейчас в стране действует переходный период, во время которого расплачиваться за покупки можно как евро, так и латами, однако сдачу кассиры в любом случае будут давать в евро. Ожидается, что переходный период продлится до 14 января 2014 г., после чего в обращении останутся только евро (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.01).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 1

Бюлетень підготували:

Т. Гранчак, С. Горова, І. Соколова, Н. Тарасенко

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 9.01.2014.

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обл.-вид. арк. 2,65. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.